

Smlouva o spolupráci ve vzdělání a kultuře s Litvou (2000)

Smlouva mezi Svatým stolicem a Litevskou republikou o spolupráci ve vzdělání a kultuře

Svatý stolec a Litevská republika
(dále jen „smluvní strany“)

chtějící upravit vztahy mezi Katolickou církví a Litevskou republikou v oblasti vzdělávání a kultury,

jednající, Svátý stolec v souladu s dokumenty Druhého vatikánského koncilu, zejména s Deklarací *Gravissimum educationis*, jakož i s normami kanonického práva, a Litevská republika v souladu se svou Ústavou,

berouce principy svobody svědomí a náboženského vyznání za uznaná a vyhlášená mezinárodním společenstvím,

berouce zřetel na důležité mravní, kulturní a historické přispění Katolické církve národnímu životu,

uznávající, že litevští katolíci tvoří největší komunitu mezi tradičními náboženskými společenstvími v Litvě, která jsou uznána státem,

se dohodly takto:

Článek 1

1. Litevská republika podporující princip svobody náboženství a uznávající přirozené právo rodičů zajistit svým dětem náboženskou výchovu, vytvoří stejné podmínky pro výuku katolického náboženství ve státních a obecních školách všeobecného vzdělávání jako pro výuku jiných studijních předmětů.

2. Na žádost rodičů nebo opatrovníků státní nebo obecní předškolní vzdělávací zařízení poskytnou podmínky pro katolickou výchovu.

3. Všechny vzdělávací zařízení a studijní instituce zaručí úctu k náboženskému přesvědčení, symbolům a hodnotám.

Článek 2

1. Majíce v úctě svobodu svědomí, každý má zaručené právo si svobodně zvolit vyučovací hodiny v náboženství nebo etice jako předmět požadované morální výchovy. Takový výběr nesmí být důvodem diskriminace.

2. U studentů až do věku určeného právními předpisy Litevské republiky mají právo rozhodovat o náboženské výchově nebo etice jejich rodiče nebo opatrovníci. Studenti, kteří dosáhli věku určeného právními předpisy Litevské republiky, mají právo nezávislého rozhodování ohledně náboženské výchovy.

3. Studentům pod opatrovnictvím státu nebo místní samosprávy bude zaručeno právo studovat katolické náboženství za předpokladu, že katolictví je vírou vyznávanou jejich rodinami nebo příbuznými.

Článek 3

1. Kvalifikační oprávnění vyučovat katolické náboženství bude uděleno v souladu s právními předpisy Litevské republiky s povinným náležitým respektováním norem Litevské biskupské konference.

2. Učitelé katolického náboženství musí mít písemné oprávnění (*missio canonica*) místního biskupa. Takové oprávnění představuje nepostradatelnou součást kvalifikačních požadavků pro toto zaměstnání.

Je-li toto oprávnění odebráno, ztrácí učitel právo vyučovat katolické náboženství. Způsob oznámení o odebrání oprávnění bude stanoven zvláštní dohodou mezi příslušným orgánem Litevské republiky a Litevskou biskupskou konferencí.

3. Učitelé náboženství na státních nebo obecních školách mají stejná práva a povinnosti jako učitelé jiných předmětů.

Článek 4

1. Ve vzdělávacích zařízeních, kde je katolické náboženství vyučováno jako předmět etické výchovy, požívají učitelé a studenti katolického náboženství stejných možností přístupu k mimoškolním aktivitám, využívání školských zařízení a zdrojů jako učitelé a studenti jiných předmětů.

2. Uznávající přispění Katolické církve ke vzdělávání mládeže bude Litevská republika podporovat činnost Katolických organizací mládeže, zajišťující tyto organizace stejnými možnostmi využívání státních zařízení a zdrojů nebo obecních vzdělávacích zařízení jako jiné organizace mladých registrované v souladu s právními předpisy Litevské republiky.

Článek 5

Katolická církev může pořádat kurzy a být činná v duchovně-náboženské výchově na univerzitách a jiných zařízeních vyššího vzdělávání po dohodě s vedením těchto institucí.

Článek 6

1. Příprava programů pro výuku katolického náboženství, učebnic a jiných didaktických materiálů pro vzdělávací instituce bude organizována Litevskou biskupskou konferencí ve spolupráci s příslušným orgánem Litevské republiky. Připravené učebnice budou schváleny k použití Litevskou biskupskou konferencí a příslušným orgánem Litevské republiky.

2. Příprava a tisk učebnic katolického náboženství budou financovány v souladu s obecným postupem určeným příslušným orgánem Litevské republiky ve spolupráci s Litevskou biskupskou konferencí.

Článek 7

1. Příslušné orgány Smluvních stran, každý v rámci své kompetence, zajistí, aby metody výuky katolického náboženství odpovídaly požadavkům stanoveným Katolickou církví a Litevskou republikou.

2. Odborná způsobilost učitelů katolického náboženství bude hodnocena a jejich práce bude kontrolována v souladu s právními předpisy Litevské republiky za společné účasti zástupců Litevské biskupské konference.

Článek 8

Katolická církev má právo zřizovat vzdělávací zařízení různých druhů a stupňů nebo být jedním ze zřizovatelů těchto institucí. Tato zařízení mohou být zřízena po obdržení písemného souhlasu oprávněného orgánu Katolické církve a v souladu s právními předpisy Litevské republiky. Vzdělávání v těchto zařízeních musí být řízeno v souladu s katolickou naukou, přičemž předměty všeobecného vzdělání musí být vyučovány v souladu s programem schváleným oprávněnými institucemi Litevské republiky.

Článek 9

1. Státní a obecní vzdělávací instituce založené společně s Katolickou církví, stejně jako programy poskytující vzdělávání podle obvyklých obecných standardů v nestátních a ne-obecních katolických institucích, budou financovány z přidělených rozpočtových fondů v souladu s pravidly předepsanými vládou Litevské republiky nebo jejich příslušných orgánů, na stejné úrovni jako státní nebo obecní zařízení odpovídajícího druhu a stupně.

2. Doplňkové programy nestátních katolických vzdělávacích zařízení budou financovány zakládajícími institucemi.

Článek 10

1. Smluvní strany vzájemně uznávají diplomy a dosaženou akademickou kvalifikaci ve vzdělání na univerzitní úrovni.

2. Příslušné orgány Smluvních stran si vymění informace o pravidlech uznávání kvalifikace.

3. Litevská republika uznává diplomy a akademickou kvalifikaci udělené Teologickou fakultou, která byla činná v rámci interdiecézního semináře v městě Kaunas v letech 1940 – 1991.

4. Při přidělování podpor státním školám třetího stupně (včetně univerzit) bude Litevská republika taktéž zajišťovat podpory školám připravujícím učitele katolického náboženství, jakož i veřejným institucím třetího vzdělávacího stupně včetně těch kde jsou zřízeny katolické teologické fakulty, střediska a oddělení náboženských studií.

Článek 11

1. Příslušný orgán církve může ustanovit diecézní a interdiecézní semináře pro duchovní a intelektuální přípravu kandidátů kněžství. Diplomy vyššího vzdělání udělené semináři budou uznávány Litevskou republikou za předpokladu, že úroveň studií bude odpovídat kvalifikačním požadavkům stanovených pro vysokoškolské vzdělání.

2. Vyučující a studenti seminářů mají stejná práva a stejné povinnosti jako vyučující a studenti v jiných vzdělávacích zařízeních odpovídajícího stupně.

3. Litevská republika bude podporovat katolické semináře. Jejich počet bude upraven ve zvláštní dohodě mezi příslušnými orgány Litevské republiky a Litevskou biskupskou konferencí.

Článek 12

1. S ohledem na právo občanů na informace, Katolická církev má právo přístupu do sdělovacích prostředků. Katolické rozhlasové a televizní pořady budou vysílány na základě zvláštní dohody mezi Litevskou biskupskou konferencí a oprávněným orgánem Litevské republiky.

2. Katolická církev má právo zřizovat a užívat své vlastní komunikační síť v souladu s kanonickým právem a právními předpisy Litevské republiky.

3. Majíce v úctě princip svobody náboženského vyznání, Litevská republika a Katolická církev budou spolupracovat za účelem zajištění úcty k náboženskému přesvědčení a víře, etickým a náboženským hodnotám, náboženským symbolům a posvátným objektům ve sdělovacích prostředcích v rámci veřejného života.

Článek 13

1. Kulturní a historické dědictví Katolické církve je důležitou součástí národního dědictví, a proto Katolická církev a Litevská republika budou pokračovat ve spolupráci ze účelem zachování tohoto dědictví.

2. Archivy Katolické církve, které byly vyvlastněny mezi 15. červnem 1940 a 11. březnem 1990 a které jsou v současné době uloženy ve Státním archivu, tam zůstanou v úschově. Oprávnění zástupci Katolické církve mají právo na volný přístup, vyhledávání a publikaci materiálů z těchto archivů bez poplatků.

3. Podmínky pro správu a úschovu výše zmíněných archivů, stejně jako forma žádostí o informace o dostupných dokumentech budou ujednány ve zvláštní dohodě mezi Litevskou biskupskou konferencí a příslušným orgánem Litevské republiky.

4. Litevská biskupská konference a příslušné orgány Litevské republiky zřídí stálou dvoustrannou komisi s cílem zajistit následující úkoly:

- rozhodnout o budoucím postavení movitých a nemovitých kulturních památek, které byly vyvlastněny mezi 15. červnem 1940 a 11. březnem 1990, přičemž bude brán ohled na jejich náboženský význam;
- vypracovat seznamy movitých a nemovitých kulturních památek za účelem plného financování jejich údržby a restaurování státem;
- vypracovat a pravidelně obnovovat základní seznamy movitých a nemovitých kulturních památek za účelem obdržení státní podpory podle jejich významu.

Článek 14

V případě jakýchkoli budoucích neshod týkajících se výkladu nebo aplikace této smlouvy, Smluvní strany budou postupovat společným úsilím ke smírnému řešení.

Článek 15

Tato smlouva vstoupí v platnost okamžikem vzájemné notifikace Smluvními stranami o splnění podmínek týkajících se procesu nutného pro její vstup v platnost.

Dáno ve Vilniusu dne 5. května 2000 ve dvou vyhotoveních v anglickém a litevském jazyce, přičemž obě znění jsou autentická.

za Svatý stolec
+ Erwin Josef Ender

za Litevskou republiku
Algirdas Saudargas

Ratifikační listiny smlouvy uzavřené mezi Svatým stolcem a Litevskou republikou byly vzájemně předány a přijaty ve Vatikánu dne 16. září 2000. Též dne tedy smlouva vstoupila v platnost podle ustanovení článku 15 téže smlouvy.